

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

До Дня захисту дітей

[«Виростають діти»: в Україні презентували відеоманіфест про дитинство під час війни. – Віра Шурмакевич](#)

[«Голоси Героїв»: рятувальники, воїни та поліцейські озвучили аудіокнигу для дітей. – Дарина Рубан](#)

[У Львові створили мурал, присвячений загиблим у Тернополі дітям. – Христина Подоляк](#)

До роковин Голодомору

[УІНП та Вікіпедія закликають розширити пам'ять про Голодомор](#)

[Пам'ять крізь покоління: у Луцьку через театр і книгу говорили про Голодомор](#)

Фестивалі

[Як Faine Misto створив власний журнал і перетворив фестиваль на літопис. – Ганна Тимошенко](#)

Музика

[Проект «Пісні вугілля та сталі» проведе концерти в Кривому Розі, Дніпрі та Києві. – Ксенія Білаш](#)

Візуальні мистецтва

[«Нова українська хвиля» в Брюгге: виставка знакових митців 90-х сьогодні. – Ліза Корнейчук](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Кохання, останнє в історії планети: рецензія на фільм «Ти – космос». – Олександра Поворозник](#)

[Вартість фільму «Ти – космос» становила 800 тисяч євро: як створювали стрічку. – Оксана Заблоцька](#)

[Перегони у кіно: стартували знімання пригодницького екшну «На драві» \(тизер\)](#)

Просвітництво

Портников і «Мости між поколіннями»: у Мистецькому арсеналі відбудуться дві події на вихідних

Музейна справа

Ігор Пошивайло: Рано чи пізно музей буде, але вже не просто Революції Гідності, а ширше – як музей Свободи. – Світлана Остапа

Роботу Бенксі експонують у Києво-Печерській лаврі. – Ксенія Білаш

У Довженко-Центрі відкрили нідерландську виставку про стійкість українців. – Микита Кишиневський

Архів як живий організм: виставка «Все для всіх», що об'єднала архіви музею Покровська та британського університету. – Анастасія Шквиря

Вийшов 15 випуск наукового збірника «Волинський музейний вісник»

Охорона культурної спадщини

В Ужгороді вийшла книга про один з найдавніших храмів України. – Андрій Міцкевич

На Чернігівщині через російський обстріл пошкоджена садиба Лизогубів. – Таня Матяш

До Дня захисту дітей

«Виростають діти»: в Україні презентували відеоманіфест про дитинство під час війни. – Віра Шурмакевич

Благодійним фондом savED спільно з письменником і співаком С. Жаданом опубліковано відеоманіфест на підтримку українських дітей у часи війни «Виростають діти». Ініціативу приурочено до Всесвітнього дня дітей, який відзначають 20 листопада. У відеоманіфесті використано слова з пісні «Діти» гурту «Жадан і Собаки» – «Іде війна – виростають діти. І любиш їх, тому що, крім тебе, їх тут ніхто не буде любити». Ініціатива має на меті показати, що діти, які зростають в умовах війни, потребують допомоги дорослих, адже часто вони не мають доступу до необхідної освіти, дозвілля та розвитку. У відеоманіфесті знявся й сам Жадан. Його слова звучать на тлі контрастних кадрів з життя дітей – вони ховаються від вибухів і продовжують жити – займаються творчістю, навчаються, обіймають рідних. Українців запрошують поділитися своїми історіями підтримки українських дітей у власних сторис, публікаціях чи відео. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/prezentovali-videomanifest-pro-ditinstvo-pid-chas-viyni-311586/>

«Голоси Героїв»: рятувальники, воїни та поліцейські озвучили аудіокнигу для дітей. – Дарина Рубан

МВС презентувало аудіокнигу «Голоси дитинства». Рятувальники, прикордонники, нацгвардійці та поліцейські озвучили 10 казок, які увійшли до збірки. Докладніше:

<https://shotam.info/holosy-heroiv-riatuvalnyky-voiny-ta-politseyski-ozvuchyly-y-prezentuvaly-audioknyhu-dlia-ditey/>

У Львові створили мурал, присвячений загиблим у Тернополі дітям. – Христина Подоляк

Громадська організація Communities Army of Ukraine («Армія громад України») провела кампанію Save Ukraine Children, у межах якої український митець А. Єрмоленко створив новий мурал у центрі Львова на вул. Вірменській. На графіті зображено хлопчика з парасолькою, який захищає себе та kota від російських шахедів. Новий стінопис створено в День захисту дітей та після трагічних подій у Тернополі. Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_stvorili_mural_prisvyacheniy_tragediyi_u_ternopoli_n1624175

До роковин Голодомору

УІНП та Вікіпедія закликають розширити пам'ять про Голодомор

Цьогоріч 22 листопада ми вшановуємо жертв Голодомору 1932–1933 років, а також жертв масових штучних голодів 1921–1922 й 1946–1947 років. Український інститут національної пам'яті (УІНП) спільно з ГО «Вікімедіа Україна» закликає взяти участь в акції «Свічка пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років», що стартує 22 листопада та триватиме до 1 грудня. У межах цієї акції УІНП спільно з ГО «Вікімедіа Україна» також

закликають створювати нові чи доповнювати наявні статті у Вікіпедії, присвячені локальному виміру про Голодомор 1932–1933 років. Долучитися до акції можна й іншими способами, наприклад, взяти участь у місцевій події вшанування пам'яті жертв Голодомору, зробити світлини й завантажити їх до Вікісховища, сестринського проєкту Вікіпедії, де розміщуються фотографії для ілюстрування статей. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/850736-uinp-ta-vikipediya-zaklikayut-rozshiriti-pamyat-pro-golodomor>

Пам'ять крізь покоління: у Луцьку через театр і книгу говорили про Голодомор

У Луцьку в обласній бібліотеці для юнацтва відбувся мистецько-пам'ятний захід до Дня вшанування жертв Голодомору 1932–1933 років. Глядачі переглянули виставу театральної студії «Чудасія», поспілкувалися з авторкою книги «Скриня» К. Єгорушкіною та говорили про поколіннєву пам'ять, силу родинних історій і важливість збереження правди про трагедію. Докладніше:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/850789-pamyat-kriz-pokolinnya-u-lutsku-cherez-teatr-i-knigu-govorili-pro-golodomor>

Фестивалі

Як Faine Misto створив власний журнал і перетворив фестиваль на літопис. – Ганна Тимошенко

Фестиваль Faine Misto запустив друкований журнал FaineMo. Це не просто нове видання, а спроба зафіксувати дух фестивалю на папері, створити його «голос» та перетворити багаторічний досвід на окрему історію, яку можна взяти до рук. Журнал виходитиме раз на три місяці, формуючи нову традицію спільноти, що зростає навколо «Файного». До випуску увійшли: інтерв'ю з артистами сучасної української сцени; розповіді учасників фестивалю про власний досвід; авторські колонки про музику та культуру; рецензії на найцікавіші події; архівні світлини, що занурюють у атмосферу минулих років. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/65366/yak-faine-misto-stvoryv-vlasnyj-zhurnal-i-peretvoryv-festyval-na-litopys/>

Музика

Проект «Пісні вугілля та сталі» проведе концерти в Кривому Розі, Дніпрі та Києві. – Ксенія Білаш

Фіналом піврічного проєкту «Пісні вугілля та сталі» стануть три концерти у містах Кривий Ріг (27 листопада), Дніпро (28 листопада) та Київ (5 грудня), повідомила пресслужба Goethe-Institut в Україні. Упродовж кількох місяців молоді композиторки й композитори, відібрані через опен-кол, досліджували тему важкої промисловості України. Вони занурювалися в історію та пам'ять індустріального Сходу, знайомилися з процесами видобутку вугілля, побачили виробництво на власні очі, відвідавши Запоріжсталь: записали звуки

роботи заводу, зібрали відпрацьовані матеріали для оформлення інсталяції. На концертах прозвучать шість нових музичних творів для ансамблю (з електронікою), перед концертами показуватимуть інсталяцію. Серед композиторів проєкту є уродженці східних регіонів України, для яких ідея «Пісень сталі та вугілля» має особистісний вимір. Це В. Руденко (Запоріжжя), В. Виноградова (Бердянськ), М. Іванов (Кривий Ріг). Твори молодих композиторів з'явилися під менторством німецького композитора, музикознавця Свена-Інго Коха. Кох зростав у Рурському регіоні, що славиться металургією; його батько певний час працював на вугільній шахті. У рамках проєкту «Пісні вугілля та сталі» 3 грудня також відбудеться дискусія «Що таке індустріальний схід України?» про маркери ідентичності українців зі сходу, про минуле, теперішнє та майбутнє міст з індустріальним спадком. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/11/20/707855_proiekt_pisni_vugillya_stali.html

Візуальні мистецтва

«Нова українська хвиля» в Брюгге: виставка знакових митців 90-х сьогодні. – Ліза Корнейчук

До 23 листопада у старовинній залі Garemiijn у Дзвіниці Брюгге показують виставку «HABITUS» – головну подію Тижня української культури в Бельгії. Проєкт, створений за підтримки Navas Village, показує роботи семи українських художників, зокрема О. Тістола, М. Маценка, К. «Вінні» Реунова і М. Скугаревої – знакових постатей українського мистецтва «Нової хвилі» 1990-х. Куратори виставки В. Адлерманн і К. Рай розповідають, що варто знати про цих митців і чому їхній доробок не втрачає актуальності. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/vistavka-habitus-u-bryugge-shcho-potribno-znati-pro-ukrajinskih-mitciv-90-h-311596/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Кохання, останнє в історії планети: рецензія на фільм «Ти – космос». – Олександра Поворозник

Схвальний відгук на дебютний повнометражний фільм П. Острікова. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1170102-kohanna-ostanne-v-istorii-planeti-recenzia-na-film-ti-kosmos/>

Вартість фільму «Ти – космос» становила 800 тисяч євро: як створювали стрічку. – Оксана Заблоцька

«Ти – космос» став прецедентом для світової кіноіндустрії. Після прем'єри фільму у вересні 2024 року на Міжнародному кінофестивалі в Торонто до творців звернувся підрозділ Screen Gems компанії Sony Pictures. За словами продюсера В. Яценка, іноземні колеги не повірили, що сайфай (наукову фантастику) можна зняти за такі гроші: «Їм був цікавий наш кейс, бо вони подібні картини дешевше, ніж на \$20 мільйонів не знімали». П. Остріков та компанія ForeFilms працювали над фільмом сім років. Ідея проєкту з'явилася дев'ять років тому. У 2018-му Остріков представив проєкт на кіноринку в

Монреалі, у межах фестивалю Fantasia. Американська продюсерська компанія зацікавилася і пропонувала збільшити бюджет удвічі – до €2,5 мільйона. Проте інвестори наполягали на зміні сюжету: замість українця та французьки у центрі історії мали бути американець і китаянка. Як пояснила співзасновниця ForeFilms А. Яценко, режисер хотів створити фільм принципово з українським героєм, тому команда відмовилася від грошей на користь авторської концепції. У підсумку бюджет дорівнював €800 тисяч. З них 24 мільйони гривень надало Держкіно. Постпродакшн фінансували фонд ESFUF та Netflix. Частина коштів вклав бельгійський копродюсер – компанія Stenola. Вартість декорацій становила €200 тисяч, а графіки – €300 тисяч. Постпродакшеном займалася компанія Magic Room. В Україні творці «Ти – космос» очікують боксофіс у 40–50 мільйонів гривень. Фільм уже вийшов у прокат у Бразилії, Німеччині, Польщі, Франції та інших країнах. Права придбали й у Північній Америці. Стрічка забрала головну нагороду фестивалю науково-фантастичного кіно у Трієсті. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1169734-vartist-filmu-ti-kosmos-stanovila-800-tisac-evro-ak-stvoruvati-stricku/>

Перегони у кіно: стартували знімання пригодницького екшну «На драйві» (тизер)

Розпочалося виробництво повнометражного екшну режисера А. Литвиненка «На драйві» – історії про молодь прифронтового Харкова, яка знаходить власний спосіб жити попри війну. Реліз заплановано на весну 2026-го. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/perehony-u-kino-startuvaly-znimannia-pryhodnytskoho-ekshnu-na-draivi-tyzer/>

Просвітництво

Портников і «Мости між поколіннями»: у Мистецькому арсеналі відбудуться дві події на вихідних

22 та 23 листопада в Мистецькому арсеналі відбудуться дві події, присвячені культурній пам'яті, спадщині та її осмисленню сьогодні. 22 листопада – розмова «Мости між поколіннями». Підійматимуть питання: як працюють фестивалі й резиденції, присвячені спадщині письменників; як і кого ми обираємо пам'ятати; які практики пам'ятання формують наш погляд на минуле. Учасники розмови: С. Довгань – історикиня, дослідниця шістдесятництва, засновниця фестивалю «Світличник», співкураторка резиденції «Уманська 35/20»; К. Кучабський – дизайнер, співорганізатор «Світличника» та співкуратор резиденції «Уманська 35/20»; Т. Родіонова – перекладачка, менеджерка культурних проєктів, директорка TRANSLATORIUM і кураторка BAZHAN residency; Р. Пожарська – поетка, волонтерка, співзасновниця спільноти «Преримовані» та фестивалю «СТУСуємось»; М. Кондратюк – автор, музикант, громадський діяч, менеджер ГО УААСП. 23 листопада – лекція В. Портникова «Василь Стус. Україна і вибір долі». Йтиметься про моральний вибір Стуса, його вплив на сучасників і на наше

сьогоднішнє розуміння української ідентичності. Журналіст та письменник Портников пояснить історичні та політичні контексти, в яких формувався світогляд поета та його спротив радянській системі. Докладніше:

<https://bit.ua/2025/11/portnykov-i-mosty-mizh-pokolinnyamy-u-mystetskomu-arsenali-vidbudutsya-dvi-podiyi-na-vyhidnyh/>

Музейна справа

Ігор Пошивайло: Рано чи пізно музей буде, але вже не просто Революції Гідності, а ширше – як музей Свободи. – Світлана Остапа

Генеральний директор Меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності І. Пошивайло в інтерв'ю розповідає про те, коли буде побудовано Музей Майдану, роботу під час повномасштабної війни та відзначення 12-ї річниці Революції Гідності. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/245769/2025-11-21-igor-poshyvaylo-rano-chy-pizno-muzey-bude-ale-vzhe-ne-prosto-revolutsii-gidnosti-a-shyrshe-yak-muzey-svobody/>

Роботу Бенксі експонують у Києво-Печерській лаврі. – Ксенія Білаш

Фрагмент гостомельської стіни з роботою британського художника Бенксі, на якій зображено жінку в халаті з вогнегасником, повернули в Національний заповідник «Києво-Печерська лавра». З лютого стінопис тимчасово виставляли у галереї «ZAG» у Львові. Графіті Бенксі повернули до експозиції у Великій лаврській дзвіниці. Поруч із ним розташоване давньоруське графіті XI століття, яке створив на цеглині будівничий Успенського собору. Цій роботі майже тисяча років. Цеглу знайшли під час розбору руїн Успенського собору у 1950-х роках. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/11/20/707791_robotu_benksi_eksponuyut.html

У Довженко-Центрі відкрили нідерландську виставку про стійкість українців. – Микита Кишиневський

У Києві відкрито виставку «Стан Волі», українську версію міжнародного проекту, яка демонструє стійкість українців у війні. Виставка в Довженко-Центрі триває після успішного відкриття в Нідерландах. Вона є продовженням виставки «War Stories. Ukraine Up Close», яку показують в Національному військовому музеї Нідерландів. Обидві експозиції символічно об'єднують два простори через спільні цінності: свободу, правду та гідність. Експозиція в Києві фокусується на людях, їхній стійкості та сміливості чинити спротив. Вона також підтримує діалог між тими, хто живе в зоні бойових дій, і тими, хто надає підтримку Україні. Це не просто про руйнування, а про здатність до життя, емпатії та взаємопідтримки. Ідея проекту народилася у 2023 році в Нідерландах, і експозиція стала надзвичайно популярною. Цю виставку продовжили до 2026 року. Українська версія виставки розповідає не лише про війну, а й про людську гідність та вибір залишатися собою навіть в умовах війни. Фотографії Едді ван Вессела розповідають про біль, надію і людяність. Докладніше:

<https://shotam.info/v-dovzhenko-tsentri-vidkryly-niderlandsku-vystavku-pro-stiykist-ukrainy/>

Архів як живий організм: виставка «Все для всіх», що об'єднала архіви музею Покровська та британського університету. – Анастасія Шквиря

У Центрі сучасної культури у Дніпрі 23 жовтня відкрито виставку «Все для всіх», що стала спільним проектом центру, Покровського історичного музею та шотландського університету Сент-Ендрюс. Експозицію присвячено архівам та їхній ролі у збереженні й переосмисленні історичної та культурної пам'яті. Кураторки виставки розповідають, що стоїть за задумом і чому архіви стали її центральною темою. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1169214-arhiv-ak-zivij-organizm-vistavka-vse-dla-vsikh-so-obednala-arhivi-muzeu-pokrovska-ta-britanskogo-universitetu/>

Вийшов 15 випуск наукового збірника «Волинський музейний вісник»

Йдеться про щорічне наукове видання Волинського краєзнавчого музею та кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності Волинського національного університету імені Лесі Українки. Опубліковано статті з історії, теорії та практики музейної та пам'яткоохоронної справи на Волині та в Україні, в яких висвітлюється широкий спектр проблем у музейній галузі України та пропонуються можливі шляхи їхнього практичного вирішення, спираючись на світовий досвід. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/850874-viyshov-15-vipusk-naukovogo-zbirnika-volinskiy-muzeyniy-visnik>

Охорона культурної спадщини

В Ужгороді вийшла книга про один з найдавніших храмів України. – Андрій Міцкевич

20 листопада в Ужгороді презентовано видання «Горянська ротонда» дослідника сакрального мистецтва М. Приймича. Це перше наукове узагальнення історії, архітектури та художньої унікальності національної пам'ятки XI століття. Видання містить історичні факти про пам'ятку, розділ про її архітектуру та аналіз живопису, доповнений мистецтвознавчо-теологічними рефлексіями. Докладніше:

https://zaxid.net/v_uzhgorodi_viyshla_kniga_pro_odin_z_naydavnishih_hramiv_ukrayini_n1624206

На Чернігівщині через російський обстріл пошкоджена садиба Лизогубів. – Таня Матяш

У місті Седнів на Чернігівщині внаслідок російської атаки вночі 19 листопада було пошкоджено садибу родини Лизогубів – філію Чернігівського обласного історичного музею імені Василя Тарновського. «Садиба Лизогубів – пам'ятка історії національного значення, пов'язана з одним із найвідоміших старшинських родів Лівобережної України. Її пошкодження – чергове свідчення цілеспрямованих спроб росії стерти нашу історичну пам'ять, знищити культурний пласт, який формує українську ідентичність», – наголосили в ОДА. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/11/20/707828_na_chernigivshchini_cherez_rosiyskiy.html

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm